Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

(Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г.)

§ 1. Създава се чл. 15а:

„Чл. 15а. (1) Процесуални действия в електронна форма се извършват по реда на този закон и на процесуалните закони.

(2) Заявяването и извършването на удостоверителни изявления от органите на съдебната власт в електронна форма се извършва при спазване на принципите и по реда на Закона за електронното управление, доколкото в този закон не е предвидено друго.”

§ 2. Създава се нов чл. 26а:

„Чл. 26а. (1) При встъпване в длъжност изборните членове на Висшия съдебен съвет полагат следната клетва: „Заклевам се в името на народа да прилагам точно Конституцията и законите на Република България, да изпълнявам задълженията си честно, по съвест и вътрешно убеждение, да бъда безпристрастен, обективен и справедлив, да допринасям за издигане престижа на съдебната власт, като винаги помня, че за всичко отговарям пред закона. Заклех се.”

(2) След полагане на клетвата се подписва клетвен лист.”

§ 3. В чл. 30, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 9 се изменя така:

„9. ежегодно отчита и анализира степента на натовареност както на органите на съдебната власт, така и за един съдия, прокурор и следовател в съответния орган на съдебната власт, като прави предложения за мерки и последващи действия за регулиране на натовареността;”.

2. В т. 10 накрая думите „съобразно критерии, определени с наредбата по чл. 209а” се заличават.

3. В т. 16 думата „наредба” се заменя с „правила”.

§ 4. В чл. 30а, ал. 2, изречение второ след думите „декларациите за несъвместимост” се добавя „ежегодната индивидуална статистическа справка за натовареност” и се поставя запетая.

§ 5. Създава се чл. 30б:

„Чл. 30б. (1) Висшият съдебен съвет определя разумна норма на натовареност на годишна база за съдия, прокурор и следовател, за административен ръководител и за заместник на административния ръководител.

(2) При определяне на разумната норма на натовареност се вземат предвид физиологичните възможности на човешката личност, продължителността на работния ден, правото на ползване на редовния платен годишен отпуск, задължението за периодично обучение, както и съответните нива в съда, прокуратурата и следствените органи, специализацията по видове дела или дейности и други обстоятелства, относими към определянето на разумната норма на натовареност.

(3) Разумната норма на натовареност се анализира ежегодно от Висшия съдебен съвет и при необходимост се актуализира.

(4) Административният ръководител ежегодно до края на февруари изготвя индивидуална статистическа справка за натовареността на всеки съдия, прокурор или следовател за предходната отчетна година по образец, утвърден от Висшия съдебен съвет. След изготвяне на справката административният ръководител я предоставя на съответния съдия, прокурор или следовател, който в 7-дневен срок от получаването й може да възрази за допуснати грешки. Справката се изпраща на Висшия съдебен съвет в срок до 31 март за прилагане към кадровото дело.

(5) Висшестоящият административен ръководител ежегодно до края на февруари изготвя индивидуална статистическа справка за натовареността на съответния административен ръководител за предходната отчетна година по образец, утвърден от Висшия съдебен съвет. След изготвянето й справката се предоставя на съответния административен ръководител, който в 7-дневен срок от получаването й може да възрази за допуснати грешки. Справката се изпраща на Висшия съдебен съвет в срок до 31 март за прилагане към кадровото дело. Такава справка не се изготвя за административните ръководители по чл. 167, ал. 1, т. 1.

(6) Индивидуалната степен на натовареност се определя от Висшия съдебен съвет като съотношение между разумната норма на натовареност и статистическата справка по ал. 4 и 5. Индивидуалната степен на натовареност се определя ежегодно в срок до 30 юни.

(7) При атестирането, при поощренията и при дисциплинарната отговорност Висшият съдебен съвет взема предвид индивидуалната степен на натовареност за всяка от последните 3 години.

(8) Висшият съдебен съвет приема методика за прилагане на ал. 1-7, както и за начина на отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт по чл. 30, ал. 1, т. 9.”

§ 6. Създава се чл. 30в:

„Чл. 30в. Висшият съдебен съвет съгласувано с министъра на правосъдието приема указания относно предоставянето на статистическата информация при попълване на статистическите форми за отчитане броя на делата и преписките в органите на съдебната власт, както и на индивидуалната статистическа справка по чл. 30б, ал. 4 и 5.”

§ 7. Създава се чл. 30г:

„Чл. 30г. (1) Висшият съдебен съвет води, поддържа и актуализира регистър на командированите съдии, прокурори и следователи в органите на съдебната власт.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват следните данни и обстоятелства, които се предоставят от административния ръководител, командировал съответния съдия, прокурор или следовател:

1. трите имена на командированото лице;

2. заемана длъжност и орган на съдебната власт преди командироването;

3. длъжност и орган на съдебната власт, където е командировано лицето;

4. срок на командироването;

5. номер и дата на заповедта за командироване;

6. условия, при които се командирова лицето;

7. мотиви за командироването;

8. свободните съдийски, прокурорски и следователски длъжности в органите на съдебната власт;

9. други обстоятелства, които имат отношение към командироването.

(3) В регистъра по ал. 1 се поддържа и съхранява информация за настъпилите промени в данните и обстоятелствата по ал. 2. Административните ръководители на органите на съдебната власт незабавно уведомяват Висшия съдебен съвет за съответните промени в данните и обстоятелствата по ал. 2.

(4) Информацията в регистъра е публична и се обявява на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

(5) Редът и начинът за воденето, поддържането, актуализирането и достъпа до регистъра се урежда с правилника по чл. 30, ал. 4."

§ 8. В чл. 54, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително по отношение начина, по който се отчитат броят на делата и преписките в тях".

2. В т. 10 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет" се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет".

§ 9. В чл. 60, ал. 1, т. 4 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет" се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет".

§ 10. В чл. 60ж се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Уведомленията и предложенията на министъра на правосъдието, постановени по реда на тази глава, не подлежат на обжалване по съдебен ред."

§ 11. В чл. 79, ал. 1, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите".

§ 12. В чл. 80, ал. 1, т. 10 и 11 думите „страницата на районния съд в интернет" се заменят с „интернет страницата на районния съд".

§ 13. В чл. 85, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите".

§ 14. В чл. 86, ал. 1, т. 13 и 14 думите „страницата на окръжния съд в интернет" се заменят с „интернет страницата на окръжния съд".

§ 15. В чл. 92, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 16. В чл. 93, ал. 1, т. 9 и 10 думите „страницата на административния съд в интернет” се заменят с „интернет страницата на административния съд”.

§ 17. В чл. 98, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 18. В чл. 100г, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 19. В чл. 104, ал. 1, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 20. В чл. 106, ал. 1, т. 13 и 14 думите „страницата на апелативния съд в интернет” се заменят с „интернет страницата на апелативния съд”.

§ 21. В чл. 111, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 22. В чл. 112, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 23. В чл. 114, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 11 думите „страницата на Върховния касационен съд в интернет” се заменят с „интернет страницата на Върховния касационен съд”.

2. В т. 12 думите „страницата на съда в интернет” се заменят с „интернет страницата на съда”.

§ 24. В чл. 119, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 25. В чл. 120, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително командированите”.

§ 26. В чл. 122, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 10 думите „страницата на Върховния административен съд в интернет” се заменят с „интернет страницата на Върховния административен съд”.

2. В т. 12 думите „страницата на съда в интернет” се заменят с „интернет страницата на съда”.

§ 27. В чл. 147, т. 3 накрая думите „за срок до една година” се заменят с „при условията, определени с този закон за командироване на съдии”.

§ 28. В чл. 150, ал. 2 след думата „методическо” се добавя „и организационно”.

§ 29. В чл. 161, ал. 1 след думите „в едномесечен срок” се добавя „от получаване на уведомлението”.

§ 30. В чл. 164 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 9 и 10 се изменят така:

„(9) За стаж по ал. 1-7 се зачита стажът, придобит на длъжност министър, заместник-министър и народен представител, в случай че лицето, което я заема, има висше юридическо образование към момента на заемане на длъжността.

(10) За стаж по ал. 1-7 се зачита стажът за придобиване на юридическа правоспособност на завършилите висше юридическо образование, приключил с успешно положен изпит с оценка „издържал”.”

2. Създават се ал. 11 и 12:

„(11) За стаж по ал. 1-7 се зачита периодът, през който лице с образователно-квалификационна степен „магистър” по специалността „Право” е преминало редовна форма на обучение във висше училище или научна организация за не повече от 3 години с цел придобиване на образователна и научна степен „доктор” в областта на правните науки, когато обучението е приключило с успешна защита на дисертационен труд.

(12) За стаж по ал. 1-7 се зачита стажът на длъжност, за която се изисква висше юридическо образование в институциите, органите и мисиите на Европейския съюз, на Организацията на обединените нации, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на Организацията на Северноатлантическия договор, както и в международни правораздавателни органи или организации, създадени по силата на международен договор, по който Република България е страна.”

§ 31. В чл. 167, ал. 3, изречение второ думите „в 14-дневен срок” се заменят с „в 7-дневен срок”.

§ 32. В чл. 168 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „по предложение” се заменят с „по мотивирано предложение”.

2. В ал. 5 думите „от влизането в сила” се заменят с „от постановяването”.

§ 33. В чл. 169, ал. 1 и 2 думата „периодично” се заличава.

§ 34. В чл. 170 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите „на Националната следствена служба” се заличават.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) За административен ръководител на Националната следствена служба се назначава лице, което отговаря на изискванията за стаж по чл. 164, ал. 7 и на изискванията по чл. 169, ал. 1.”

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 35. В чл. 175, ал. 7 думите „по предложение” се заменят с „по мотивирано предложение”.

§ 36. В чл. 179 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

§ 37. В чл. 180 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

§ 38. В чл. 182 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

2. Създава се ал. 4:

„(4) В тридневен срок от обявяване на списъците кандидатите, които не са допуснати, могат да направят писмено възражение пред Висшия съдебен съвет. Решението на Висшия съдебен съвет е окончателно.”

§ 39. В чл. 183 ал. 3 се изменя така:

„(3) Членовете на комисията за конкурс за първоначално назначаване са на длъжност, равна или по-висока от длъжността, за която е обявен конкурсът.”

§ 40. В чл. 184, ал. 3 думите „страницата му в интернет” се заменят с „интернет страницата му”.

§ 41. Член 185 се изменя така:

„Чл. 185. (1) Конкурсната комисия съобщава на кандидата оценката от устния изпит писмено и незабавно след изслушването му.

(2) Конкурсната комисия обявява резултатите от устния изпит в 7-дневен срок от провеждането му на общодостъпно място в сградата на Висшия съдебен съвет и на интернет страницата му.”

§ 42. В чл. 186 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение първо се изменя така:

„Класирането на участниците в конкурса по чл. 176, ал. 1, т. 1 се извършва от конкурсната комисия чрез подреждането им според резултата, който се образува като сбор от удвоената оценка на писмения изпит и оценката на устния изпит.”

2. Алинея 8 се изменя така:

„(8) В 7-дневен срок преди датата на започване на задължителното първоначално обучение по чл. 249, ал. 1, т. 1 кандидатите подават декларация за обстоятелствата по чл. 195, ал. 1.”

§ 43. В чл. 186а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 изречение първо се изменя така:

„Класирането на кандидатите за първоначално назначаване се извършва от конкурсната комисия чрез подреждането им според резултата от конкурса, който се образува като сбор от удвоената оценка на писмения изпит и оценката на устния изпит.”

2. В ал. 3, изречение второ думите „от внасяне на предложението по изречение първо” се заменят с „преди встъпване в длъжност”.

§ 44. В чл. 187 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.”

2. В ал. 3 след думите „в тричленен състав” се добавя „в 14-дневен срок”.

§ 45. В чл. 188 ал. 1 се изменя така:

„(1) Административните ръководители уведомяват Висшия съдебен съвет за свободните длъжности в съответните органи на съдебната власт, извън тези по чл. 178, ал. 1, като се посочва и съответната гражданска, търговска или наказателна колегия или

отделение, където е свободната длъжност, когато такава специализация е налице.”

§ 46. В чл. 189 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Свободните длъжности в съдилищата, прокуратурите и следствените органи, извън тези по чл. 178, се обявяват от Висшия съдебен съвет по реда на чл. 179 поотделно за всеки орган на съдебната власт и се заемат след конкурс, който се провежда най-малко веднъж годишно. При обявяването Висшият съдебен съвет посочва и съответната гражданска, търговска или наказателна колегия или отделение, където е свободната длъжност, когато такава специализация е налице.”

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Председател на комисията за съдии е съдия от Върховния касационен съд, съответно от Върховния административен съд. Председател на комисията за прокурори и следователи е прокурор от Върховната касационна прокуратура, съответно от Върховната административна прокуратура.”

3. Досегашните ал. 5 и 6 стават съответно ал. 6 и 7.

4. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и се изменя така:

„(8) В зависимост от броя на кандидатите, както и при наличие на специализация по материя на свободните длъжности Висшият съдебен съвет може да определи и повече от една конкурсна комисия за провеждането на един конкурс.”

5. Досегашната ал. 8 става ал. 9.

6. Създава се ал. 10:

„(10) Когато в съответния съд е налице специализация по наказателна, гражданска или търговска материя, при формиране на поименния състав на конкурсните комисии за съдии се определят съдии от съответната материя, за която е обявената свободна длъжност.”

§ 47. В чл. 191, ал. 4 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

§ 48. Член 192 се изменя така:

„Чл. 192. (1) Конкурсната комисия провежда конкурса чрез събеседване с кандидатите. Събеседването се провежда по не по-малко от три, предварително проучени от членовете на конкурсната комисия

приключени дела или преписки, по ред, определен с правилата на Висшия съдебен съвет по чл. 194в.

(2) В случай че кандидатът не е работил по материята, за която е обявената длъжност, събеседването се състои от практически въпроси по прилагането на законите, свързани със специализацията на длъжността, за която той кандидатства.

(3) Конкурсната комисия съобщава на кандидата оценката от събеседването писмено и незабавно след изслушването му, която се обявява в 7-дневен срок от провеждането му на общодостъпно място в сградата на Висшия съдебен съвет и на интернет страницата му.

(4) При определяне резултата на всеки кандидат се вземат предвид оценката от събеседването, както и резултатите от проведените до момента атестирания, въз основа на които се прави обща оценка за притежаваните от кандидата професионални качества. Начинът на формиране на общата оценка се определя с правилата на Висшия съдебен съвет по чл. 194в.

(5) При равен резултат конкурсната комисия класира кандидата с по-продължителен стаж в такъв орган на съдебната власт – съответно съд, прокуратура или следствен орган, като този, за който е обявен конкурсът.”

§ 49. Създава се чл. 192а:

„Чл. 192а. (1) Конкурсната комисия изготвя протокол за класиране на кандидатите заедно с мотивирано становище.

(2) Конкурсната комисия изпраща резултатите от класирането заедно с цялата конкурсна документация и протокол (стенограма) от проведеното събеседване на Висшия съдебен съвет.

(3) Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията" на Висшия съдебен съвет извършва преценка за притежаваните нравствени качества от първите трима класирани кандидати за всяка длъжност и изготвя становище за всеки кандидат въз основа на документите, представени от кандидата, и документите, съдържащи се в кадровото дело относно резултатите от проверките на Инспектората към Висшия съдебен съвет, поощренията и наказанията, сигналите за нарушение на правилата за професионална етика на съдиите, прокурорите и следователите.

(4) Резултатите от класирането се обявяват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.”

§ 50. В чл. 193, ал. 3 накрая се добавя „след три поредни класирания”.

§ 51. В чл. 194 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става изречение първо и в него след думите „Висшият съдебен съвет” се добавя „по приети от него правила”.

2. Създава се изречение второ:

„В тези случаи за преназначаването не е необходимо предварително съгласие на съответния съдия, прокурор и следовател.”

§ 52. В чл. 194а, ал. 2 и 4 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

§ 53. В чл. 194б, ал. 1, т. 1 думата „периодични” се заличава.

§ 54. Създава се нов чл. 194в:

„Чл. 194в. Висшият съдебен съвет приема правила за реда за провеждане на конкурсите и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт.”

§ 55. В чл. 195 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 накрая се добавя „извън предвидените в закон случаи”.

2. Създава се ал. 4:

„(4) Съдия, прокурор или следовател, административен ръководител или негов заместник, назначен за административен ръководител по чл. 167, ал. 1, след изтичане на срока по чл. 129, ал. 2 от Конституцията на Република България или при предсрочно освобождаване на основание чл. 129, ал. 3, т. 2 от Конституцията на Република България се назначава на съдийска, прокурорска или следователска длъжност в органа на съдебната власт, в който е заемал длъжността преди назначаването му по чл. 167, ал. 1, ако е подал молба до Висшия съдебен съвет в 14-дневен срок от датата на освобождаването му.”

§ 56. В чл. 196 т. 2 се изменя така:

„2. периодично - на съдия, прокурор и следовател, на административен ръководител и на заместник на административен ръководител:

а) на всеки две години от последното атестиране - при получена отрицателна комплексна оценка от атестирането;

б) на всеки три години от последното атестиране - при получена положителна комплексна оценка от атестирането по чл. 204а, ал. 3, т. 1;

в) на всеки пет години от последното атестиране до навършване на 60-годишна възраст - при получена положителна комплексна оценка от атестирането по чл. 204а, ал. 3, т. 2 и 3.”

§ 57. В чл. 197 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение второ се заличава.

2. В ал. 2:

а) в изречение първо накрая думите „за период от четири години” се заличават;

б) в изречение второ думите „и показателите” и думите „и в наредбата по чл. 209а” се заличават.

3. В ал. 3 се създава изречение второ:

„В числеността изражение на комплексната оценка се включват съответните критерии, определени в този закон.”

§ 58. В чл. 198 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 5 - 7:

„5. спазване на сроковете;

6. брой потвърдени и отменени актове и основанията за това, както и брой необжалвани актове;

7. поощрения, съответно наказания, за периода на атестиране.”

2. Алинея 2 се отменя.

3. Създава се ал. 5:

„(5) В периода на атестиране се включва и времето, прослужено на длъжност, за която се изисква висше юридическо образование, в случаите по чл. 120а от Кодекса на труда и по чл. 331, ал. 3, както и по чл. 227а от закона. Оценката за резултатите от работата се изготвя от Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи въз основа на оценката от ръководството на съответната институция, орган, организация или мисия.”

§ 59. В чл. 201 ал. 2 се изменя така:

„(2) Оценката на способностите за заемане на ръководна длъжност се извършва въз основа на критериите по ал. 1.”

§ 60. В чл. 203, ал. 3 накрая думите „четиригодишния срок” се заменят със „съответния срок по чл. 196, т. 2”.

§ 61. В чл. 204а, ал. 2 думата „показателите” се заменя с „критериите”.

§ 62. В глава девета, раздел IV „Атестиране. Несменяемост” се създава чл. 209б:

„Чл. 209б. Висшият съдебен съвет приема методика за атестиране на съдия, прокурор и следовател, на административен ръководител и заместник на административния ръководител в органите на съдебната власт.”

§ 63. В чл. 227 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Съдия, прокурор или следовател не може да бъде командирован за срок повече от две години.”

2. Досегашните ал. 1 - 4 стават съответно ал. 2 - 5.

3. Създава се ал. 6:

„(6) След изтичане на срока по ал. 1 съдията, прокурорът или следователят се връща на заеманата от него преди командироването длъжност, като довършва и разпределените му на длъжността, на която е бил командирован, дела и преписки.”

§ 64. Създава се чл. 227а:

„Чл. 227а. (1) Съдия, прокурор или следовател с предварителното му писмено съгласие може да бъде командирован от Висшия съдебен съвет за изпълнение на длъжност, за която се изисква висше юридическо образование, в европейски и в международни мисии, органи и организации по чл. 331, ал. 3, т. 1 и 2.

(2) Длъжността, срокът на командироването и възнаграждението се определят в споразумение между Висшия съдебен съвет и съответната институция по ал. 1, като възнаграждението се изплаща от бюджета на Висшия съдебен съвет.

(3) В случаите по ал. 1 съответният съдия, прокурор или следовател на всеки 6 месеца информира писмено Висшия съдебен съвет за осъществяваната от него дейност, а при приключването й представя заключителен доклад.”

§ 65. В чл. 234 думата „периодично” се заличава.

§ 66. В чл. 258, ал. 4 думите „на страницата му в интернет” се заменят с „на интернет страницата му.”

§ 67. В чл. 264 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, изречение второ накрая думите „в случаите, определени със закон” се заличават.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) В районните съдилища, където няма държавен съдебен изпълнител, функциите на държавен съдебен изпълнител се изпълняват от съдия по вписванията, определен от председателя на районния съд, за което незабавно се уведомява министърът на правосъдието.”

3. Създава се ал. 5:

„(5) В районните съдилища, където няма и съдия по вписванията или той е възпрепятстван да осъществява функциите на държавен съдебен изпълнител, включително поради натовареност, тези функции се изпълняват от районен съдия, определен от председателя на съответния съд, за което незабавно се уведомява министърът на правосъдието.”

§ 68. В чл. 266, ал. 2 думите „страницата на Министерството на правосъдието в интернет” се заменят с „интернет страницата на Министерството на правосъдието”.

§ 69. В чл. 271 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея т. 1 се изменя така:

„1. при навършване на 65-годишна възраст;”.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Председателите на районните съдилища са длъжни незабавно да информират министъра на правосъдието за настъпването на обстоятелството по ал. 1, т. 1.”

§ 70. В чл. 279 ал. 3 и 4 се изменят така:

„(3) В районните съдилища, където няма съдия по вписванията, функциите на съдия по вписванията се изпълняват от държавен съдебен изпълнител, определен от председателя на районния съд, за което незабавно се уведомява министъра на правосъдието.

(4) В районните съдилища, където няма и държавен съдебен изпълнител или той е възпрепятстван да осъществява функциите на съдия

по вписванията, включително поради натовареност, тези функции се изпълняват от районен съдия, определен от председателя на съответния съд, за което незабавно се уведомява министърът на правосъдието.”

§ 71. В чл. 282, ал. 2 думите „страницата на Министерството на правосъдието в интернет” се заменят с „интернет страницата на Министерството на правосъдието”.

§ 72. В чл. 287 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея т. 1 се изменя така:

„1. при навършване на 65-годишна възраст;”.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Председателите на районните съдилища са длъжни незабавно да информират министъра на правосъдието за настъпването на обстоятелството по ал. 1, т. 1.”

§ 73. В чл. 299, ал. 2 думите „страницата на Министерството на правосъдието в интернет” се заменят с „интернет страницата на Министерството на правосъдието”.

§ 74. В чл. 320, ал. 2 се създават изречения второ и трето:

„Висшият съдебен съвет поканва за изслушване привлеченото към дисциплинарна отговорност лице и вносителя на предложението, като им връчва препис от решението на дисциплинарния състав най-късно една седмица преди заседанието. Привлеченото към дисциплинарна отговорност лице има право на адвокатска защита.”

§ 75. Създава се чл. 320а:

„Чл. 320а. Дисциплинарният състав и Висшият съдебен съвет не могат да правят изводи във вреда на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, ако то не е пожелало да бъде изслушано.”

§ 76. В чл. 324 думите „страницата на Висшия съдебен съвет в интернет” се заменят с „интернет страницата на Висшия съдебен съвет”.

§ 77. Член 327 се изменя така:

„Чл. 327. (1) Административните ръководители на органите на съдебната власт могат да обръщат внимание на съдиите от районните, окръжните, административните и апелативните съдилища, от военния съд и военно-апелативния съд, от специализирания наказателен съд и от апелативния специализиран наказателен съд, на прокурорите от районните, окръжните и апелативните прокуратури, от военно-окръжната и

военно-апелативната прокуратура и от специализираната прокуратура и апелативната специализирана прокуратура и на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, от следствения отдел в специализираната прокуратура и от Националната следствена служба за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата или по организацията на работата им, за което уведомяват Висшия съдебен съвет.

(2) При постъпило възражение Висшият съдебен съвет потвърждава или отменя акта на административния ръководител. Решението на Висшия съдебен съвет е окончателно.”

§ 78. Създава се чл. 327а:

„Чл. 327а. (1) Административните ръководители на органите на съдебната власт в края на всяко шестмесечие подготвят и предоставят на Висшия съдебен съвет и на Инспектората към Висшия съдебен съвет информация за неспазване на задължителните процесуални срокове за изготвяне на актовете, които слагат край на делото или преписката пред съответния орган на съдебната власт.

(2) В информацията по ал. 1 административните ръководители отбелязват делата и преписките с фактическа и правна сложност, по които е необходим срок, по-дълъг от нормативно определения, за постановяване на акт, който слага край на делото или преписката пред съответния орган на съдебната власт.”

§ 79. В чл. 331 се създават ал. 3 - 5:

„(3) Извън случаите по чл. 120а от Кодекса на труда на съдия, прокурор и следовател задължително се разрешава неплатен отпуск за времето на изпълнение на съответната длъжност, за която се изисква висше юридическо образование, във:

1. мисия на Европейския съюз, Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Организацията на Северноатлантическия договор или в други международни организации, създадени по силата на международен договор, по който Република България е страна;

2. Съда на Европейския съюз, Европейския съд по правата на човека или други международни правораздавателни органи.

(4) На съдия, прокурор и следовател не може да се разреши отпуск по ал. 3, преди да е изготвил своите актове по делата и преписките, които са му разпределени.

(5) В случаите по ал. 3 съответният съдия, прокурор или следовател на всеки 6 месеца информира писмено Висшия съдебен съвет

за осъществяваната от него дейност, а при приключването й представя заключителен доклад.”

§ 80. В чл. 342 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „правилници” се заменя с „правила”.

2. В ал. 2 думата „правилниците” се заменя с „правилата”.

3. Алинея 3 се отменя.

§ 81. В чл. 360 ал. 1 се отменя.

§ 82. Създава се глава осемнадесета „а”:

„Глава осемнадесета „а”

УДОСТОВЕРИТЕЛНИ ИЗЯВЛЕНИЯ И ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ В ЕЛЕКТРОННА ФОРМА

Раздел I

Общи правила

Чл. 360а. Органите на съдебната власт извършват удостоверителни изявления, издават актове и извършват всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма.

Чл. 360б. (1) Органите на съдебната власт използват информационни системи, одобрени от Висшия съдебен съвет.

(2) Органите на съдебната власт са длъжни да използват информационни системи, които отчитат единно време по реда на Закона за електронното управление.

Чл. 360в. (1) Висшият съдебен съвет изгражда и поддържа единен портал за електронно правосъдие.

(2) Единният портал за електронно правосъдие е интернет страница, чрез която се осигурява възможност за:

1. заявяване извършването на удостоверителни изявления по реда на Закона за електронното управление;

2. извършване на процесуални действия в електронна форма;

3. връчване на съобщения и призовки;

4. достъп до поддържаните от органите на съдебната власт електронни дела и публични регистри.

(3) Единният портал за електронно правосъдие съдържа електронни препратки към интернет страниците на органите на съдебната власт.

(4) По преценка на Висшия съдебен съвет чрез единния портал за електронно правосъдие може да се осигурява достъп и до друга информация и функционалности.

Чл. 360г. Органите на съдебната власт поддържат интернет страници, чрез които се осигурява възможност за достъп до електронния портал за извършване на процесуални действия и на удостоверителни изявления в електронна форма.

Чл. 360д. Органите на съдебната власт предоставят безпрепятствен, безплатен, пряк и постоянен електронен достъп на лицата до следната информация:

1. наименование на органа на съдебната власт;

2. адрес;

3. данни за кореспонденция, включително телефон и адрес на електронна поща или интернет страница с интерфейс за кореспонденция в електронна форма;

4. телефон, на който лицата могат да получат информация за начина на извършване на процесуалните действия в електронна форма и помощ за необходимите технически стъпки, които трябва да предприемат за това;

5. уникален идентификатор на органа на съдебната власт;

6. данни за банкови сметки, на които могат да се заплащат държавни такси, разноски и други задължения към органа на съдебната власт;

7. друга информация, предвидена в нормативен акт или в акт на Висшия съдебен съвет.

Чл. 360е. (1) Висшият съдебен съвет с правила определя:

1. изискванията към интернет страниците на органите на съдебната власт;

2. техническите изисквания за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма и начините за извършването им;

3. форматите и техническите изисквания, на които трябва да отговарят електронните документи, изпращани към и от органите на съдебната власт, както и начините за подаването им от гражданите и организациите;

4. форматите на сканираните документи и на другите електронни доказателства, съхранявани по електронните дела;

5. начините за плащане по електронен път на държавни такси, разноски и други задължения към органите на съдебната власт;

6. използваните от органите на съдебната власт графични и други интерфейси на информационните системи;

7. електронните адреси, на които могат да се изпращат електронни изявления от органите на съдебната власт, в зависимост от определените начини на извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления.

(2) Правилата по ал. 1 се публикуват на интернет страниците на Висшия съдебен съвет и на Министерството на правосъдието, на интернет страниците на органите на съдебната власт и на единния портал за електронно правосъдие.

Чл. 360ж. (1) Изявленията и актовете, подавани до органите на съдебната власт на хартиен носител, както и всички документи и информация на хартиен носител се въвеждат в информационната им система чрез снемане на електронен образ със сканиращо устройство във вид и по начин, позволяващи възпроизвеждането им.

(2) Документите и информацията, представени на електронен носител, се въвеждат в информационната система на органите на съдебната власт чрез копиране по начин, гарантиращ пренасянето им без загуба и грешки.

(3) Пълното и точно съответствие на снетия електронен образ със снемания оригинал, както и на копираната електронна информация се удостоверяват от служителя на съответния орган на съдебната власт, извършил снемането, съответно копирането. Удостоверяването се извършва чрез полагане подписа на служителя върху хартиения носител, а на въведените електронни образи – чрез подписването им с електронен подпис на служителя.

(4) До доказване на противното се смята, че електронните документи и информацията, създадени по посочения в ал. 1 начин, и

копираните електронни документи и информация по ал. 2 са идентични с подадените, съответно с копираните.

(5) Представените документи и носителите на информация се връщат на подателя незабавно след въвеждането им в системата.

(6) Висшият съдебен съвет обезпечава технологичната и техническата възможност на органите на съдебната власт за извършване на действията по ал. 1 и 2.

Чл. 360з. (1) При извършване на процесуално действие, което поставя началото на отделно производство, в информационната система, използвана от органа на съдебната власт, се образува електронно дело.

(2) Електронно дело е съвкупност от свързани електронни записи в информационната система, използвана от органа на съдебната власт, която съдържа всички електронни документи и информация, създадени или предоставени от гражданите и органите на съдебната власт във връзка с упражнени процесуални права или удостоверителни изявления по започнало производство, всички сканирани документи и копирани електронни доказателства по чл. 360ж по това производство и други структурирани данни, обработвани от органа на съдебната власт във връзка с производството.

(3) Органите на съдебната власт осигуряват съхраняване на доказателства, за които материалният носител има правно значение, както и такива, които поради естеството си не могат да се преобразуват в електронна форма по реда на чл. 360ж.

(4) Органите на съдебната власт осигуряват на лицата, които имат право на достъп до делата, отдалечен, непрекъснат и безплатен достъп по електронен път до електронните дела, както и технологии и средства за достъп до електронните дела в помещенията, където се намират администрациите им. На лицата се осигурява и достъп до доказателствата по ал. 3.

(5) Органите на съдебната власт осигуряват поддържането и съхранението на електронните дела по начин, който не позволява случайното или незаконно унищожаване на данни от тях и не допуска неправомерен достъп, изменение или разпространение.

(6) Органите на съдебната власт осигуряват чрез определени служители от администрациите им помощ на лицата, които поискат да осъществят достъп до електронните дела.

(7) Цялото или част от електронното дело може да се възпроизвежда в необходимия брой документи на хартиен носител със

значението на официални преписи след заверка от служител, овластен от административния ръководител на съответния орган на съдебната власт. За възпроизвеждането се събира такса като за препис.

(8) По искане на лицата, които имат право на достъп до делото, органите на съдебната власт им предоставят незабавно незаверено копие на цялото или на част от електронното дело, възпроизведено на хартиен носител. За възпроизвеждането се събира такса като за фотокопие.

(9) Такса по ал. 7 и 8 не се дължи в случаите на освобождаване по чл. 83 от Гражданския процесуален кодекс, както и в други случаи, предвидени в закон.

Чл. 360и. Организацията и редът за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начинът на съхраняване на доказателствата и доказателствените средства по делата, представляващи материален носител, се уреждат с правила, приети от Висшия съдебен съвет. С правилата се уреждат и вътрешният оборот и съхраняването на електронни документи, както и друга информация, обработвана в администрациите на органите на съдебната власт за изпълнение на техните правомощия, включително за нуждите на извършването на удостоверителни изявления в електронна форма.

Чл. 360к. Висшият съдебен съвет урежда с правила вътрешния ред и организацията на работата при придобиването, използването, подновяването и прекратяването на удостоверения за електронен подпис в органите на съдебната власт.

Раздел II

Обмен на електронни документи

Чл. 360л. (1) Органите на съдебната власт обменят помежду си електронни дела и електронни документи автоматизирано и по електронен път в условията на оперативна съвместимост и информационна сигурност.

(2) Органите на съдебната власт са длъжни да използват единни стандарти и правила, установяващи технологични и функционални параметри, които се поддържат от информационните им системи за постигане на оперативна съвместимост и информационна сигурност.

(3) Изискванията за оперативна съвместимост и информационна сигурност, включително изискванията за интерфейси, стандарти за обмен, формати на предаваните електронни документи и начинът на

обмен по този раздел се определят с правила, приети от Висшия съдебен съвет.

Чл. 360м. (1) Органите на съдебната власт обменят автоматизирано и по електронен път електронни документи с лицата, осъществяващи публични функции, с организациите, предоставящи обществени услуги, и с административните органи съгласно Закона за електронното управление.

(2) Лицата, организациите и административните органи по ал. 1 са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги на органите на съдебната власт.

(3) Висшият съдебен съвет осигурява оперативна съвместимост и сигурен обмен на електронни документи по ал. 1 и 2.

Раздел III

Регистър на актовете на органите на съдебната власт

Чл. 360н. (1) Регистърът на актовете на органите на съдебната власт, наричан по-нататък “регистъра”, е електронна база данни, съдържаща актовете на органите на съдебната власт, които слагат край на производството пред съответната инстанция.

(2) В регистъра могат да се обявяват актове и да се правят други отбелязвания в предвидените от закона случаи.

Чл. 360о. Всеки орган на съдебната власт незабавно обявява в регистъра своите актове. В предвидените от закон случаи в регистъра обявяват своите актове и правят отбелязвания и лица, осъществяващи публични функции.

Чл. 360п. Регистърът се съхранява от Висшия съдебен съвет по начин, който гарантира сигурността на съдържащата се в него информация.

Чл. 360р. (1) Всеки орган на съдебната власт има достъп до пълното съдържание на обявените актове, които той е постановил.

(2) Органът на съдебната власт, съответно лицето, осъществяващо публични функции, има достъп до пълното съдържание на обявените актове, постановени от други органи на съдебната власт, съобразно компетенциите му.

(3) Висшият съдебен съвет осигурява на лицата, които имат право на достъп до делото, безплатен достъп до пълното съдържание на актовете, обявени в регистъра по това дело.

(4) Когато закон предвижда, че достъпът до определени актове е публичен, този достъп се осигурява със заличени лични данни, освен ако в закон е предвидено друго.

(5) Автоматизираният достъп до регистъра по служебен път на държавните органи, на органите на местно самоуправление и на лицата, на които е възложено упражняването на публични функции, е безплатен.

Чл. 360с. Висшият съдебен съвет осигурява интеграция на регистъра с информационните системи на органите на съдебната власт и на лицата, осъществяващи публични функции, когато тези функции включват постановяване на актове и извършване на отбелязвания, свързани с акта на органа на съдебната власт.

Чл. 360т. Всеки орган на съдебната власт, съответно лице, осъществяващо публични функции, определя лицата, които осъществяват воденето на регистъра.

Чл. 360у. (1) Обявяването се извършва чрез последователно въвеждане в регистъра на данните, съставляващи акта.

(2) В предвидените в закон случаи отбелязвания, свързани с актовете, се правят в нарочни полета чрез въвеждане на съответни данни.

Чл. 360ф. При обявяване на последващ акт, който е свързан с предходен акт на същия орган, връзката между двата акта се отразява в регистъра.

Чл. 360х. Висшият съдебен съвет приема правила за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра.”

§ 83. Член 377а се отменя.

§ 84. Член 385 се отменя.

§ 85. В чл. 391 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „както и охраната на сградата на Централното управление на Агенцията по вписванията, намираща се в София”.

2. В ал. 3:

а) в т. 1 и 8 накрая се добавя „и на сградата на Централното управление на Агенцията по вписванията”;

б) в т. 9 след думите „на сгради на съдебната власт” се добавя „и на сградата на Централното управление на Агенцията по вписванията”.

3. В ал. 4 накрая се добавя „и с изпълнителния директор на Агенцията по вписванията”.

4. В ал. 5 след думите „на обектите на съдебната власт” се добавя „и на сградата на Централното управление на Агенцията по вписванията”.

§ 86. В чл. 401, ал. 3 думите „публикуване в интернет” се заменят с „публикуване на интернет страницата на Министерството на правосъдието”.

§ 87. В чл. 402, ал. 3 думите „публикуване в интернет” се заменят с „публикуване на интернет страницата на Министерството на правосъдието”.

§ 88. Създава се Допълнителна разпоредба с нов § 1:

„ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Административен орган” е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон.

2. „Електронен адрес" е идентифицируема чрез общоприет стандарт информационна система за получаване на електронни изявления.

3. „Особена форма" е форма за извършване на процесуални действия и актове, която по естеството си или по силата на нормативен акт не може да се осъществи по електронен път.”

§ 89. Досегашните § 1 - 30 от Преходните и заключителните разпоредби стават съответно § 2 - 31.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 90. (1) Параграфи 5 и 6 влизат в сила една година след обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

(2) В срока по ал. 1 Висшият съдебен съвет приема методиката по чл. 30б, ал. 9 и указанията по чл. 30в.

§ 91. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон административните ръководители на органите на съдебната власт предоставят на Висшия съдебен съвет данните и обстоятелствата по чл. 30г, ал. 2 за командированите съдии, прокурори и следователи, както и за свободните длъжности за съдии, прокурори и следователи.

(2) В шестмесечен срок от влизането в сила на този закон Висшият съдебен съвет създава регистъра по чл. 30г въз основа на информацията по ал. 1.

§ 92. Насрочените до влизането в сила на този закон конкурси за първоначално назначаване и за повишаване и преместване в органите на съдебната власт се довършват при досегашните условия и по досегашния ред.

§ 93. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи на Висшия съдебен съвет започва периодичното атестиране на тези съдии, прокурори и следователи, административни ръководители и заместници на административните ръководители, по отношение на които към влизането в сила на закона са изтекли сроковете по чл. 196, т. 2, букви „а” и „б”.

(2) Започналите, но неприключени към датата на влизане в сила на този закон атестационни процедури се довършват по досегашния ред.

§ 94. Командированите преди влизането в сила на този закон съдии, прокурори и следователи довършват командироването при досегашните условия, но за срок, не по-дълъг от две години от влизането в сила на този закон.

§ 95. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на правосъдието освобождава от длъжност заварените държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията, навършили 65 години.

§ 96. Висшият съдебен съвет приема актовете по чл. 360е, 360и, 360к, чл. 360л, ал. 3, чл. 360х и по § 103, т. 8, букви „б” и „в”, т. 9, буква „а”, т. 11, т. 12, буква „б”, т. 17, т. 18, буква „б”, т. 19, т. 21, буква „б”, т. 22, буква „в” и т. 23 от Преходните и заключителните разпоредби на този закон в срок 6 месеца от обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

§ 97. (1) Разпоредбите на чл. 360в, ал. 2, т. 1 и 2, чл. 360ж, чл. 360з, ал. 1, чл. 360м и § 103 от Преходните и заключителните разпоредби

на този закон влизат в сила три години след обнародването на закона в „Държавен вестник”.

(2) До влизането в сила на разпоредбата на чл. 360ж, ал. 6 действията по чл. 360ж, ал. 1-5 могат да се извършват от органите на съдебната власт при наличие на технологична готовност на съответния орган и решение на Висшия съдебен съвет.

(3) До изтичането на срока по ал. 1 органите на съдебната власт могат да извършват удостоверителни изявления по реда на Закона за електронното управление, да издават актове и да извършват всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма, когато Висшият съдебен съвет е определил с решение кои от тях могат да се извършват по този начин, осигурена е технологична възможност за извършването им и е установил това обстоятелство.

(4) До влизането в сила на разпоредбата на чл. 360в, ал. 2, т. 1-3 органите на съдебната власт могат да поддържат интернет страници, чрез които осигуряват възможност за извършване на процесуални действия и на удостоверителни изявления в електронна форма. Ако в този срок Висшият съдебен съвет е осигурил съответна функционалност за осъществяване на действията по т. 1-3, те могат да се извършват чрез единния портал за електронно правосъдие след решение на Висшия съдебен съвет.

(5) До влизането в сила на разпоредбата на чл. 360м, ал. 3 Висшият съдебен съвет може да осигури обмен за един или различни административни органи, лица, осъществяващи публични функции и организации, предоставящи обществени услуги, като определя началния момент на предоставянето на обмена със свое решение.

(6) До три години от обнародването на този закон в „Държавен вестник” Висшият съдебен съвет разработва единна централизирана информационна система за съдилищата и единна централизирана информационна система за прокуратурата и следствените органи.

§ 98. (1) Разпоредбите на чл. 360о – 360ф влизат в сила шест месеца след обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

(2) В срока по ал. 1 Висшият съдебен съвет изгражда регистъра на актовете на органите на съдебната власт.

§ 99. (1) Всички образувани до изтичането на срока по § 97, ал. 1 дела на хартиен носител се приключват по досегашния ред. По тях не могат да се извършват процесуални действия в електронна форма от страните.

(2) При наличие на решения на Висшия съдебен съвет по § 97, ал. 2 и 3, органът на съдебната власт е длъжен да води само електронни дела. С изключение на случаите, при които материалният носител има правно значение за доказване на определени обстоятелства, както и при съдебен спор, по документите, подадени на хартиен носител и преобразувани в електронна форма, не се правят справки и не се издават удостоверения.

(3) Когато орган на съдебната власт е снел електронен образ на висящи или приключени дела по реда на чл. 360ж преди изтичането на срока по ал. 1, органът на съдебната власт може да предоставя достъп до тях само за справочни цели.

§ 100. Висшият съдебен съвет осигурява оперативно съвместим обмен на електронни дела, документи и друга информация между използваните от органите на съдебната власт информационни системи в срок 6 месеца от обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

§ 101. Разпоредбата на § 84 влиза в сила три години след обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

§ 102. В § 34, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 50 от 2012 г.) накрая се добавя „на основание, различно от неизчерпване на вътрешноправните средства за защита”.

§ 103. В Закона за електронното управление (обн., ДВ, бр. 46 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1, ал. 2 думите „и на организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „на организациите, предоставящи обществени услуги, и на органите на съдебната власт”.

2. В чл. 2:

а) в ал. 1 думите „и организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, когато извършват удостоверителни изявления”;

б) в ал. 2, изречение първо след думите „административен орган” се добавя „или орган на съдебната власт, когато извършва удостоверителни изявления” и в изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „освен ако в закон е предвидено друго”.

3. В чл. 3 думите „и на организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „на организациите, предоставящи обществени услуги, и на органите на съдебната власт, когато извършват удостоверителни изявления”.

4. В чл. 5, ал. 2 думите „и организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, когато извършват удостоверителни изявления”.

5. В чл. 6, ал. 1 думите „и организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, когато извършват удостоверителни изявления”.

6. В чл. 8:

а) в ал. 1 след думите „публични функции” се поставя запетая и се добавя „извършването на удостоверителни изявления от органите на съдебната власт”;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) Органите на съдебната власт приемат искания и извършват исканите удостоверителни изявления в електронна форма, освен ако закон предвижда особена форма за извършване на отделни действия или за издаване на съответни актове.”;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „и организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления”.

7. В чл. 9, ал. 1 се създава изречение второ:

„За доставчик на електронни административни услуги се счита и орган на съдебната власт, когато извършва удостоверителни изявления в електронна форма."

8. В чл. 12:

а) в ал. 1 се създава изречение второ:

„Достъпът за подаване на искания до органите на съдебната власт за извършване на удостоверителни изявления се осигурява от Висшия съдебен съвет чрез единния портал за електронно правосъдие по Закона за съдебната власт.”;

б) в ал. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „а изискванията за извършване на удостоверителни изявления от органите на съдебната власт – с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт”;

в) в ал. 5 накрая се поставя запетая и се добавя „съответно с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт”.

9. В чл. 17:

а) в ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „съответно с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт”;

б) създава се ал. 3:

„(3) Информацията по ал. 2 за извършваните удостоверителни изявления в електронна форма от органите на съдебната власт се публикува на интернет страницата на Висшия съдебен съвет и на единния портал за електронно правосъдие по Закона за съдебната власт.”

10. В чл. 18:

а) в наименованието думите „и към организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт”;

б) в текста думите „и за организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят със „за организациите, предоставящи обществени услуги, и за органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления”.

11. В чл. 20, ал. 1, т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „съответно с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт”.

12. В чл. 21:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Форматите и задължителните реквизити, на които трябва да отговарят електронните документи, с които се иска издаването или се извършват удостоверителни изявления от органите на съдебната власт, се определят с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт.”

13. В чл. 26:

а) в ал. 1 и 2 думата „наредбата” се заменя с „актовете”;

б) в ал. 3, изречение първо след думите „електронното управление” се добавя „и електронното правосъдие” и в изречение второ след думите „административните органи” се поставя запетая и се добавя

„както и от органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления”.

14. В чл. 32, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „а от органа на съдебната власт, когато извършва удостоверителни изявления – с постъпването му в неговата информационна система или в информационната система на единния портал за електронно правосъдие”.

15. В чл. 33, ал. 1 след думата „формат” се поставя запетая и се добавя „липсват задължителни реквизити”.

16. В чл. 34, ал. 1 след думите „административния орган” се добавя „съответно органа на съдебната власт”.

17. В чл. 36 се създава ал. 3:

„(3) Други начини за извършване на електронни удостоверителни изявления от органите на съдебната власт могат да бъдат определени с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт.”

18. В чл. 37:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Правилата за придобиване, използване, подновяване и прекратяване на удостоверения за електронен подпис в съдебната власт се определят с акта на Висшия съдебен съвет по чл. 360к от Закона за съдебната власт.”

19. В чл. 38, ал. 2 накрая се добавя „а на електронните документи в съдебната власт – с правилата по чл. 360и от Закона за съдебната власт.”

20. В чл. 39:

а) в ал. 2 думите „и от организациите, предоставящи обществени услуги” се заменят с „от организациите, предоставящи обществени услуги, и от органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления”;

б) в ал. 3 накрая се добавя „и на всички органи на съдебната власт”.

21. В чл. 40:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Административните органи са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги на лицата,

осъществяващи публични функции, на организациите, предоставящи обществени услуги, и на органите на съдебната власт, доколкото в закон не е предвидено друго.”;

б) създава се ал. 3:

„(3) Органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления, са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги на административните органи, на лицата, осъществяващи публични функции, и на организациите, предоставящи обществени услуги, доколкото в закон не е предвидено друго. Предоставянето на вътрешни електронни административни услуги между органите на съдебната власт се определя от Висшия съдебен съвет с правилата по чл. 360л, ал. 3 от Закона за съдебната власт.”

22. В чл. 41:

а) създава се нова ал. 4:

„(4) Висшият съдебен съвет осигурява връзка между информационните системи на органите на съдебната власт и единната среда за обмен на електронни документи съгласно Закона за съдебната власт.”;

б) досегашната ал. 4 става ал. 5;

в) създава се ал. 6:

„(6) Интерфейсите, както и редът за подаване на електронни искания за извършване на удостоверителни изявления в електронна форма се определят с правилата по чл. 360е от Закона за съдебната власт.”

23. В чл. 42 се създава ал. 3:

„(3) Вътрешният оборот на електронни документи и документи на хартиен носител за нуждите на извършването на удостоверителни изявления по електронен път се урежда с правилата по чл. 360и от Закона за съдебната власт.”

24. В чл. 51, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „включително услугите по приемането на жалби срещу откази”.

25. В чл. 59:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Контролът за спазването на този закон от органите на съдебната власт, извършващи удостоверителни изявления, се осъществява съгласно Закона за съдебната власт.”

26. В Допълнителните разпоредби се създава т. 23:

„23. „Удостоверителни изявления” са изявления на орган на съдебната власт, с които се удостоверяват факти и обстоятелства във връзка с компетентността му.”

§ 104. В чл. 39 от Закона за защита на класифицираната информация (обн., ДВ, бр. 45 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 5 и 31 от 2003 г., бр. 52, 55 и 89 от 2004 г., бр. 17 и 82 от 2006 г., бр. 46, 57, 95 и 109 от 2007 г., бр. 36, 66, 69 и 109 от 2008 г., бр. 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 16 и 88 от 2010 г., бр. 23, 48, 80 от 2011 г. и бр. 44 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 8:

„8. членовете на Висшия съдебен съвет.”

2. В ал. 2 думите „ал. 1, т. 1, 2 и 3” се заменят с „ал. 1, т. 1, 2, 3 и 8”.

§ 105. В § 1 от Допълнителната разпоредба на Закона за електронния документ и електронния подпис (обн., ДВ, бр. 34 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 112 от 2001 г., бр. 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 38 от 2007 г. и бр. 100 от 2010 г.) се създава т. 12:

„12. „Изтегляне на електронното изявление” е пренасяне на съдържанието на изявлението от информационната система на автора или на посредника в информационната система на адресата.”

§ 106. В Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 59 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 50 от 2008 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2008 г. - бр. 63 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 69 от 2008 г., бр. 12, 19 и 42 от 2009 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2009 г. - бр. 47 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г., бр. 13 и 100 от 2010 г.; Решение № 15 на Конституционния съд от 2010 г. - бр. 5 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 45 и 49 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 38а:

„Електронен адрес за връчване

Чл. 38а. (1) Лицето, което е извършило процесуално действие в електронна форма, е длъжно да приеме електронните изявления от съда за потвърждаване на получаването и за резултата от техническата проверка на извършеното действие.

(2) При извършване на процесуалното действие в електронна форма лицето може да се съгласи да приема електронните изявления от съдилищата в производството пред съответната инстанция или пред всички инстанции до приключването му.

(3) Лицето, което е извършило процесуално действие в електронна форма, е длъжно да посочи електронен адрес за получаване на електронни изявления от съда с оглед на съответния начин за изпращане на електронни изявления по чл. 360е от Закона за съдебната власт.”

2. В чл. 41, ал. 2 след думите „При неизпълнение на задължението по ал. 1” се поставя запетая и се добавя „както и когато страната е посочила електронен адрес за уведомяване, но го е променила, без да уведоми съда, или е посочила неверен или несъществуващ адрес” и се поставя запетая.

3. В чл. 42 се създават ал. 5 и 6:

„(5) Връчването на актове на съда може да се извършва чрез изпращане в текста на съобщението на електронна препратка за изтегляне на издадения акт от информационната система, използвана от съда или от единния портал за електронно правосъдие. Те се смятат за връчени с изтеглянето им.

(6) Когато страната не е изтеглила акта в 7-дневен срок от изпращането на съобщението по ал. 5, съобщението се връчва по реда на ал. 1 - 3.”

4. В чл. 44 ал. 3 се изменя така:

„(3) Връчването на електронен адрес се удостоверява с копие от електронния запис за изпращането, съответно изтеглянето, съхранен в информационната система, използвана от съда или в единния портал за електронно правосъдие.”

5. Член 45 се изменя така:

„Чл. 45. Съобщението се връчва лично на адресата. Връчването на представител, както и на електронен адрес се смята за лично връчване.”

6. В чл. 52:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Връчването на държавни учреждения и на общините може да се извършва и само на електронен адрес. Те са длъжни да уведомят Висшия съдебен съвет за електронните си адреси за приемане на електронни изявления от съда.”

7. В чл. 62:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Последният ден на срока продължава до края на двадесет и четвъртия час. Ако трябва да се извърши действие или да се представи нещо в съда, срокът изтича в момента на приключване на работното време, освен ако действието или представянето е извършено по електронен път.”;

б) създава се ал. 4:

„(4) Електронното изявление, с което се извършва процесуално действие, се смята за получено от съда, до който е адресирано, с постъпването му в неговата информационна система или в системата на единния портал за електронно правосъдие.”

8. В чл. 71 се създава ал. 3:

„(3) Когато се извършват процесуални действия в електронна форма, съдилищата обозначават ясно, разбираемо и недвусмислено задължението за такси на интернет страниците, съответно на единния портал за електронно правосъдие, чрез които може да се извърши процесуалното действие, като се посочват и начините на заплащането им по електронен път.”

9. В чл. 73 се създава ал. 5:

„(5) Съдилищата осигуряват на страните възможност за заплащане на таксите по електронен път.”

10. След чл. 102 се създава глава единадесета „а”:

„Глава единадесета „а”

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ И АКТОВЕ В ЕЛЕКТРОННА ФОРМА

Процесуални действия и актове на съда в електронна форма

Чл. 102а. (1) Съдът издава актовете и извършва всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма при

условията на Закона за съдебната власт, освен ако поради естеството си или по силата на закон това е невъзможно.

(2) Процесуални действия в електронна форма са налице, когато чрез тях се упражняват процесуални права, при което се използват устройства за електронна обработка, включително съхраняване на информацията, като упражняването на правата изцяло се осъществява чрез използването на проводник, радиовълни, оптически или други електромагнитни средства.

(3) Електронните изявления на съдилищата трябва да отговарят на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.

(4) Издаден в електронна форма акт на съда може да се възпроизвежда в документ на хартиен носител, който има значението на официален препис, след заверка от служител, овластен от ръководителя на съответния съд.

Задължение за приемане на процесуални действия в електронна форма

Чл. 102б. (1) Съдилищата са длъжни да приемат процесуални действия в електронна форма.

(2) Съдилищата не могат да отказват приемането на електронни изявления, с които се извършват процесуални действия, когато:

1. са спазени изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис;

2. изявленията са подписани с квалифициран електронен подпис, когато законът изисква саморъчен подпис за валидността на определени изявления.

Задължение за информиране

Чл. 102в. (1) Съдилищата осигуряват възможност на лицата да извършват процесуални действия в електронна форма по достъпен начин или в удобен диалогов режим, включително за лица с увреждания.

(2) Съдилищата осигуряват свободно и безплатно подробна информация относно възможността да се извършват процесуални действия в електронна форма на интернет страниците си, чрез единния портал за електронно правосъдие и на видни места в сградите им.

(3) При извършването на процесуални действия в електронна форма съдът предварително информира лицето по ясен, разбираем и недвусмислен начин относно:

1. техническите стъпки по създаването на изявлението;

2. възможността за достъп до електронното дело;

3. техническите средства за установяване и отстраняване на грешки при въвеждането на информация, преди да бъде подадено изявлението;

4. възможността за получаване на възпроизведени на хартиен носител копия и преписи от електронното дело.

(4) Съдилищата осигуряват предоставянето на информация по електронен път за хода на делото.

Техническа проверка на извършено действие в електронна форма

Чл. 102г. (1) При наличие на технологична възможност техническата проверка на извършено действие под формата на електронно изявление се извършва автоматизирано за съответствие със стандартите и изискванията, установени от Висшия съдебен съвет, относно:

1. електронен формат на извършваните изявления;

2. липса на компютърни вируси и програми за разстройване дейността на компютърни системи, за узнаване, заличаване, изтриване или копиране на компютърни данни;

3. големина на файлове;

4. възможността да се идентифицира страната.

(2) Лицето, извършващо действието в електронна форма, се уведомява незабавно на посочения от него електронен адрес в случай на технически нередовности.

Потвърждаване при електронни изявления

Чл. 102д. (1) След регистриране на постъпил входящ електронен документ в информационната система, чрез която се извършват процесуални действия в електронна форма или се заявява извършването

на удостоверителни изявления, автоматично се генерира и се изпраща потвърждение до страната за получаването му.

(2) Потвърждението е електронен документ, който съдържа най-малко следните реквизити:

1. регистрационен номер;

2. име на адресата;

3. време на получаване на входящия електронен документ;

4. информация за достъп до електронния документ и до всички приложени към него документи.

(3) Потвърждението се изпраща на електронния адрес на страната.

Процесуални действия на страните в електронна форма

Чл. 102е. Всички процесуални действия на страните могат да се извършват в електронна форма, освен ако поради естеството им или по силата на закон това е невъзможно.

Електронни изявления до съда

Чл. 102ж. (1) При липса на възможност за електронна идентификация освен предписаните от закон реквизити за съответния вид изявления, с които се упражняват процесуални права, електронните изявления до съда трябва да съдържат и уникален идентификатор на страната, която ги извършва, и на нейните представители. Уникален идентификатор е единният граждански номер на българските граждани, личният номер на чужденците, личният номер на адвокатите, единният идентификационен код за търговците и клоновете на чуждестранните търговци и кодът по БУЛСТАТ за лицата, подлежащи на вписване в регистър „БУЛСТАТ”.

(2) Електронните изявления до съда се подписват с квалифициран електронен подпис, когато законът предвижда писмена форма за извършването им и наличие на подпис.

(3) Електронна идентификация на страната, която извършва процесуално действие в електронна форма, се извършва по предвидения в закона ред.

Приложения

Чл. 102з. (1) Когато електронните изявления до съда се подават от пълномощник, към изявлението се представя електронен образ на пълномощното, снет със сканиращо устройство, освен ако упълномощаването не се извършва от страната по електронен път.

(2) Документ за внесени държавни такси и разноски по сметка на съда не се представя, ако са заплатени по електронен път в процеса на подаването на изявлението и в информационната система, използвана от съда, е получено електронно уведомление за плащането.

(3) Към електронни изявления преписи за страните не се представят. Съдът възпроизвежда изявленията и приложенията към тях в необходимия брой преписи на хартиен носител и след заверка от служител на съда ги изпраща на участниците в производството, които не са заявили, че желаят да получават електронни изявления от съда или не са задължени да получават такива. За възпроизвеждането страната, извършила действието в електронна форма, заплаща предварително такса на брой страници, определена с тарифа, освен в случаите по чл. 83 от Гражданския процесуален кодекс.”

11. В чл. 171 се създава ал. 4:

„(4) Разпит на свидетел може да се извърши и чрез използване на видеоконферентна връзка по начин, определен по реда на Закона за съдебната власт.”

12. В чл. 176 се създава ал. 5:

„(5) Обяснения на страната може да се дадат и чрез използване на видеоконферентна връзка по начин, определен по реда на Закона за съдебната власт.”

13. В чл. 340, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „както и самостоятелно от поставения под ограничено запрещение.”

14. В чл. 406 ал. 3 се изменя така:

„(3) За издаването на изпълнителния лист съдията прави надлежна бележка върху акта, освен когато актът е издаден в електронна форма. В този случай отбелязването се извършва в регистъра на актовете на органите на съдебната власт като отбелязване към съответния акт.”

15. В чл. 408 ал. 1 се изменя така:

„(1) Когато се издава на хартиен носител, изпълнителният лист се издава в един екземпляр, подписан от съдия от съответния съд.”

16. В чл. 409:

а) в ал. 1 след думите „Ако първообразният изпълнителен лист” се добавя „на хартиен носител”;

б) в ал. 5 след думите „Ако самият акт” се добавя „на хартиен носител”.

17. В глава тридесет и шеста се създава чл. 409а:

„Чл. 409а. (1) Изпълнителният лист се издава в електронна форма чрез обявяването му в регистъра на актовете на органите на съдебната власт като отбелязване към издадения в електронна форма акт. Само взискателят и посочените от него процесуални представители и съдебни изпълнители имат право на достъп до обявения изпълнителен лист.

(2) В регистъра се обявяват и всички актове на съда относно отмяна.”

18. В чл. 416 се създава изречение трето:

„Когато заповедта е издадена в електронна форма, отбелязването на издаването на изпълнителния лист се извършва в регистъра на актовете на органите на съдебната власт.”

19. В чл. 418 ал. 2 се изменя така:

„(2) Изпълнителният лист се издава, след като съдът провери дали документът е редовен от външна страна и удостоверява подлежащо на изпълнение вземане срещу длъжника. За издаването на изпълнителния лист съдът прави надлежна бележка върху представения документ и върху заповедта за изпълнение, когато те са издадени на хартиен носител. Когато заповедта е издадена в електронна форма, отбелязването на издаването на изпълнителния лист се извършва в регистъра на актовете на органите на съдебната власт.”

20. В чл. 420 се създава ал. 4:

„(4) Влязлото в сила определение за спиране на принудителното изпълнение се отбелязва в регистъра на актовете на органите на съдебната власт, когато заповедта за изпълнение е издадена в електронна форма.”

21. В чл. 423 се създава ал. 5:

„(5) Когато заповедта е издадена в електронна форма, определенията за спиране и за обезсилване се отбелязват в регистъра на актовете на органите на съдебната власт.”

22. В чл. 426, ал. 1 се създава изречение второ:

„Когато изпълнителният лист е издаден в електронна форма, взискателят отбелязва това в молбата.”

23. В чл. 434:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Протоколът може да се състави и само в електронна форма.”

24. В чл. 455, ал. 2 се създава изречение трето:

„Когато изпълнителният лист е издаден в електронна форма, отбелязването се извършва в регистъра на актовете на органите на съдебната власт.”

25. В чл. 456:

а) в ал. 2 се създава изречение второ:

„Изпълнителен лист и удостоверение не се прилагат, когато изпълнителният лист е издаден в електронна форма. В този случай в молбата се указва този факт.”;

б) в ал. 3 се създава изречение трето:

„Когато изпълнителният лист е издаден в електронна форма, отбелязванията за удовлетворените суми се отбелязват в регистъра на актовете на органите на съдебната власт.”

§ 107. (1) Параграф 106, т. 10 относно разпоредбите на чл. 102а, 102б и чл. 102в, ал. 2 влиза в сила 3 години след обнародването на този закон в „Държавен вестник”.

(2) В срока по ал. 1 съдилищата са длъжни да приемат процесуални действия в електронна форма, когато Висшият съдебен съвет е определил, че могат да се извършват по този начин пред определен съд или пред всички съдилища и е осигурена техническа възможност за извършването им.

(3) Съдилищата не могат да откажат приемането на електронни изявления, с които се извършват процесуални действия, при наличие на предпоставките по ал. 2 и когато:

1. са спазени изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис, и

2. изявленията са подписани с квалифициран електронен подпис, когато законът изисква саморъчен подпис за валидността на определени изявления.

(4) При наличие на предпоставките по ал. 3 съдилищата осигуряват предоставянето на информация по електронен път за текущото състояние на съответното производство.

(5) В срока по ал. 1 съдът може да издава актове и да извършва други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма при условията на Закона за съдебната власт. Електронните изявления на съдилищата трябва да отговарят на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис. Издаден в електронна форма акт на съда може да се възпроизвежда в документ на хартиен носител, който има значението на официален препис, след заверка от служител, овластен от ръководителя на съответния съд."

§ 108. В Административнопроцесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 94 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 39 от 2011 г. и бр. 77 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 92 се създават ал. 3 и 4:

„(3) Когато жалбата е подадена срещу административен акт, постановен при условията на Закона за електронното управление, административният орган е длъжен да осигури на по-горестоящия орган отдалечен достъп до електронната преписка, по която е подадена жалбата.

(4) При липса на технологична възможност за осигуряване на отдалечен достъп до преписката административният орган изпраща на по-горестоящия орган преписката в електронна форма при условията и по реда на Закона за електронното управление."

2. В чл. 144 след думата „въпроси" се поставя запетая и се добавя „както и по отношение на извършването на процесуални действия в електронна форма" и се поставя запетая.

3. В чл. 152:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) Когато жалбата е подадена срещу административен акт, постановен при условията на Закона за електронното управление,

административният орган е длъжен да изпрати на съда преписката в електронна форма.”

2. Създава се ал. 5:

„(5) При наличие на технологична възможност административният орган осигурява на съда само отдалечен достъп до преписката в електронна форма, по която е подадена жалбата.”

3. Досегашната ал. 4 става ал. 6.

§ 109. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ. бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г. и бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 75, ал. 2 се създава изречение второ:

„Пострадалият може да бъде информиран за хода на наказателното производство и по електронен път, ако е изразил изрично съгласие за това и е посочил електронен адрес по чл. 360е от Закона за съдебната власт.”

2. В чл. 178:

а) създават се нови ал. 8 и 9:

„(8) Връчването на частен тъжител, частен обвинител, граждански ищец, граждански ответник и на техните повереници, на вещо лице, преводач, тълковник или специалист - технически помощник, може да се извършва по електронен път, ако те изрично поискат това и посочат електронен адрес по чл. 360е от Закона за съдебната власт.

(9) Когато лицето е посочило електронен адрес, но го е променило, без да уведоми съда или органа на досъдебното производство, или е посочило неверен или несъществуващ адрес, всички призовки, съобщения и книжа се връчват по общия ред.”;

б) досегашните ал. 8 и 9 стават съответно ал. 10 и 11.

3. В чл. 180 се създава ал. 8:

„(8) На посочения от лицето електронен адрес се изпраща електронна препратка за изтегляне на съобщението от информационната система, използвана от органа на досъдебното производство или от единния портал за електронно правосъдие. Съобщението се смята за връчено с изтеглянето му от информационната система, съответно от портала. Когато страната не е изтеглила съобщението в 7-дневен срок от

изпращането му, то се връчва по общия ред. Връчването на електронен адрес се удостоверява с копие от електронния запис за изтеглянето, съхранен в информационната система на органа на досъдебното производство, съответно на портала. Потвърждаване на получаването не се изисква. Връчването на електронен адрес се смята за лично връчване.”

4. В чл. 209:

а) в ал. 2:

аа) създава се ново изречение трето:

„Те могат да бъдат изпратени и по електронен път, ако са подписани с квалифициран електронен подпис, при спазване изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.”;

бб) досегашното изречение трето става изречение четвърто;

б) създава се ал. 3:

„(3) Когато писмено съобщение е подадено по електронен път, лицето може да изрази писменото си съгласие да получава призовки, съобщения и книжа по електронен път, като в този случай се прилагат правилата по чл. 178, ал. 8 и 9.”

Вносители:

М О Т И В И
към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

Предложеният проект на закон е изготвен в съответствие с препоръките в Доклада на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка от 18.07.2012 г.

В съответствие с Препоръка CM/Rec (2010)12 на комитета на министрите до държавите членки относно съдиите, са изготвени и промени, свързани с въвеждане на електронно правосъдие.

В същото време предложените промени са резултат от идентифицираните в практиката проблеми на съдебната власт, които са изготвени в партньорство с неправителствени организации, както и в рамките на установената с европейски експерти размяна на мнения и препоръки за постигането на европейско качество на правораздаването в Република България.

В законопроекта се предвижда Висшият съдебен съвет да приеме съответните актове, предвидени в мотивите към Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. по к. д. № 6 от 2011 г., с които да се конкретизират и детайлизират разпоредбите и да се обезпечи тяхното прилагане.

Основните изменения и допълнения се отнасят до въвеждане на електронно правосъдие в съдебната система. Продължаването на реформата на съдебната система е безусловно свързана с въвеждането на електронното правосъдие. Понастоящем липсва правна възможност за използване на електронния документ и електронния подпис в отношенията със съдебната система и съответно в дейността на органите на съдебната власт и администрациите им. За реализирането на електронното правосъдие са предвидени изменения на Закона за съдебната власт, Закона за електронното управление, Гражданския процесуален кодекс, Административнопроцесуалния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс.

Изменения в Закона за съдебната власт се налагат предвид факта, че това е устройственият закон на съдебната власт и въвеждането на електронно правосъдие изисква реорганизация на работата на съдебната власт и уреждане на специфичните проблеми, свързани с осигуряването на технологична и организационна обезпеченост на органите на съдебната власт.

Очертан е новият кръг от обществени отношения, а именно извършването на процесуални действия в електронна форма. Въвеждането на процесуални права в електронна форма е само една допълнителна възможност за гражданите и юридическите лица, а не задължение за тях. В тази връзка предложените промени разширяват правните възможности на гражданите и юридическите лица за избор на начин на упражняване на правата им и по електронен път, като те не се лишават от възможността да упражняват правата си и да бъдат уведомявани чрез хартиен носител, както и да получават на хартиен носител копие от електронните документи. С оглед осигуряване на достъп до делото на хартиен носител и на различни категории социално слаби граждани, които не разполагат със средства за заплащане на съответната такса, законопроектът предвижда, че в случаите по чл. 83 от Гражданския процесуален кодекс такса не се заплаща.

Със законопроекта се предлага изграждане на единен портал за електронно правосъдие, чрез който да се предостави достъп на гражданите за упражняване на процесуални права пред всички органи на съдебната власт, както и възможност да заявяват извършване на удостоверителни изявления от страна на тези органи. Предвижда се функционалните възможности на портала динамично да се разширяват. Изграждането на портала с тази му функционалност е вменено в задължение на ВСС в срок от три години от влизането в сила на този изменителен закон. До изтичането на този срок с преходна разпоредба се установява възможност за органите на съдебната власт да поддържат интернет страници, чрез които да осигуряват възможност за извършване на процесуални действия в електронна форма.

Въведено е задължение на органите на съдебната власт да предоставят безплатен, безпрепятствен, пряк и постоянен електронен достъп на лицата до идентифициращa и друга полезна информация в хода на упражняването на процесуални права в електронна форма.

Уреден е режимът на създаването на електронни дела. Електронно дело се създава винаги, когато е извършено процесуално действие в електронна форма, което поставя началото на отделно производство. Предвидена е възможността по искане на гражданина електронните документи да се възпроизвеждат и предоставят на хартиен носител, като за възпроизвеждането се събира такса като за препис. По искане на лицата, които имат право на достъп до делото, органите на съдебната власт им предоставят незабавно незаверено копие на цялото или на част от електронното дело, възпроизведено на хартиен носител. За възпроизвеждането се събира такса като за фотокопие. Такса не се дължи

в случаите на освобождаване по чл. 83 от Гражданския процесуален кодекс, както и в други случаи, предвидени със закон.

Въведено е изискване за осигуряване на лицата, които имат право на достъп до делата, на отдалечен, непрекъснат и безплатен достъп по електронен път до електронните дела.

Създадено е задължение на органите на съдебната власт да осигуряват поддържането и съхранението на електронните дела по начин, който не позволява случайното или незаконно унищожаване на данни от тях и който не допуска неправомерен достъп, изменение или разпространение. Органите на съдебната власт осигуряват чрез определени служители от администрациите им помощ на лицата, които поискат да осъществят достъп до електронните дела.

Предвидено е воденето, съхраняването и достъпът до електронните дела, едновременната работа с електронни дела и дела на хартиен носител и правилата за вътрешния оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в администрациите на органите на съдебната власт, включително за нуждите на извършването на удостоверителни изявления в електронна форма, да се уреждат с правила, приети от ВСС.

За уреждане на условията и реда за придобиване, използване, подновяване и прекратяване на удостоверения за електронен подпис в органите на съдебната власт в законопроекта е предвидено уреждането им с правила, приети от ВСС. Следва да бъде обезпечена и оперативна съвместимост между автоматизираните информационни системи на Единната информационна система за противодействие на престъпността и информационните системи на органите на съдебната власт.

Правилата, които ВСС предстои да приеме за осигуряване на техническата и технологична възможност за въвеждане и осъществяване на електронно правосъдие от органите на съдебната власт, трябва да са съобразени с вече изградената и функционираща по определен начин Единната информационна система за противодействие на престъпността.

Уредено е също така воденето, съхраняването и достъпът до единен електронен регистър на актовете на органите на съдебната власт. Регистърът на актовете на органите на съдебната власт е уреден като електронна база данни, съдържаща актовете на органите на съдебната власт, които слагат край на производството пред съответната инстанция. В регистъра могат да се обявяват актове и да се правят други отбелязвания в предвидените от закона случаи. Създадено е задължение всеки орган на съдебната власт да обявява в регистъра своите актове. Регистърът се съхранява от ВСС по начин, който гарантира сигурността

на съдържащата се в него информация. Всеки орган на съдебната власт има достъп до пълното съдържание на обявените актове, които той е постановил. Органът на съдебната власт, съответно лицето, осъществяващо публични функции, има достъп до пълното съдържание на обявените актове, постановени от други органи на съдебната власт, съобразно своята компетентност.

Висшият съдебен съвет осигурява на лицата, които имат право на достъп до делото, безплатен достъп до пълното съдържание на актовете, обявени в регистъра по това дело. Когато закон предвижда, че достъпът до определени актове е публичен, този достъп се осигурява със заличени лични данни, освен ако в закон е предвидено друго.

Дефиниран е режимът на обявяването на актовете като факт с правно значение - чрез последователно въвеждане в регистъра на данните, съставляващи акта. При обявяване на последващ акт, който е свързан с предходен акт на същия орган, връзката между двата акта се отразява в регистъра. Подробни правила относно воденето, съхраняването и достъпа до регистъра се приемат от ВСС.

В резултат на предложените промени ще се постигне максимална степен на прозрачност на съдебната система при упражняване на функциите й. Всеки гражданин ще може да проследи движението на неговата преписка и дело и да се установи къде се забавя и поради каква причина. Тази възможност за проследяване ще рефлектира и върху нови методи за административен и обществен контрол върху работата на съдебната система.

Внедряване на електронното правосъдие и на единни централизирани системи ще реши проблемите с децентрализираната поддръжка на множество системи и свързаните с това огромни месечни разходи.

Другите изменения и допълнения, предложени със законопроекта, се отнасят до следните категории обществени отношения, свързани с дейността на органите на съдебната власт - относно статута на членовете на ВСС, натовареността на съдиите, прокурорите и следователите и на органите на съдебната власт, конкурсите в органите на съдебната власт, правомощията на административните ръководители, атестирането, както и правата и задълженията на съдиите, прокурорите и следователите, а също така функциите на държавните съдебни изпълнители.

С цел по-пълна защита на правата на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице са предвидени допълнения по

отношение на и на дисциплинарното производство, предвидено по закона.

Относно заварените жалби за забавено правосъдие пред Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) със създаването на нова глава трета “а” в ЗСВ се уреди редът за разглеждане на жалби срещу нарушения на чл. 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. В преходните и заключителните разпоредби се предвиди възможност за прилагане реда на тази глава и по отношение на вече подадени през ЕСПЧ жалби. Това е разпоредбата на § 34, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 50 от 2012 г.), по отношение на която има препоръка от Отдела за изпълнение на решенията на Комитета на министрите към Съвета на Европа. В изпълнение на тази препоръка е направено допълнение на разпоредбата, с което се постига по-коректна интерпретация на ретроактивното й действие. По този начин ще се създаде възможност за лицата, подали жалби пред ЕСПЧ, които биха били отхвърлени като недопустими на основание неизчерпване на вътрешноправните средства за защита, да потърсят пред българските органи обезщетение по административен ред.

Вносители: